

ארבעה ראשי שנים הם באחד בניסן ר"ה למלכים ולרגלים באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה ר' אלעזר ור"ש אומרים באחד בתשרי באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות ולנטיעה ולירקות	ראש השנה
באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי בית הלל אומרים בחמשה עשר בו	ראש השנה
דתניא אחד הנודר ואחד המקדיש ואחד המערך כיון שעברו עליו ג' רגלים עובר בבל תאחר ר"ש אומר ג' רגלים כסדרן וחג המצות תחילה וכן היה ר"ש בן יוחי אומר רגלים פעמים ג' פעמים ד' פעמים חמשה כיצד נדר לפני הפסח ג' לפני עצרת חמשה לפני החג ארבעה	ראש השנה
כיון שעברו עליהן שלשה רגלים עובר בבל תאחר רבי שמעון אומר שלשה רגלים כסדרן וחג המצות תחלה ר' מאיר אומר כיון שעבר עליהן רגל אחד עובר בבל תאחר רבי אליעזר בן יעקב אומר כיון שעברו עליהן שני רגלים עובר בבל תאחר רבי אלעזר ברבי שמעון אומר כיון שעבר עליהן חג הסוכות עובר עליהן בבל תאחר	ראש השנה
מאי טעמא דתנא קמא מכדי מינייהו סליק למה לי למהדר ומיכתב (דברים טז, טז) בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות שמע מינה לבל תאחר ורבי שמעון אומר אינו צריך לומר בחג הסוכות שבו דיבר הכתוב למה נאמר לומר שזה אחרון ורבי מאיר מ"ט דכתיב (דברים יב, ה) ובאת שמה והבאתם שמה ורבנן ההוא לעשה ורבי מאיר כיון דאמר ליה רחמנא אייתי ולא אייתי ממילא קם ליה בבל תאחר ורבי אליעזר בן יעקב מאי טעמא דכתיב (במדבר כט, לט) אלה תעשו לה' במועדיכם מיעוט מועדים שנים	ראש השנה
אמר רב חסדא פסח כדי נסבה רב ששת אמר מאי פסח שלמי פסח	ראש השנה
דתניא (ויקרא כה, ל) שנה תמימה רבי אומר מונה ג' מאות וששים וחמשה יום כמנין ימות החמה וחכ"א מונה י"ב חדש מיום ליום ואם נתעברה שנה נתעברה	ראש השנה
בכור מאימתי מונין לו שנה אביי אמר משעה שנוולד רב אחא בר יעקב אמר משעה שנראה להרצאה	ראש השנה
בהאי קרא קמיפלגי (דברים יד, כב) עשר תעשר בשני מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן ר"מ סבר מקיש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן סמוך לגמרו עישורו אף מעשר בהמה סמוך לגמרו עישורו ורבי אלעזר ור"ש סברי מקיש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ר"ה שלו תשרי אף מעשר בהמה ר"ה שלו תשרי	ראש השנה
דתניא (שמות לד, כא) בחריש ובקציר תשבות ר"ע אומר אינו צריך לומר חריש וקציר של שביעית שהרי כבר נאמר (ויקרא כה, ד) שדך לא תזרע וגו' אלא חריש של ערב שביעית הנכנס לשביעית וקציר של שביעית היוצא למוצאי שביעית ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהוא מצוה	ראש השנה
ת"ר (ויקרא כה, יא) יובל היא אע"פ שלא שמטו אע"פ שלא תקעו יכול אע"פ שלא שלחו ת"ל היא דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר יובל היא אע"פ שלא שמטו אע"פ שלא שלחו יכול אע"פ שלא תקעו ת"ל היא וכי מאחר שמקרא אחד מרבה ומקרא אחד ממעיט מפני מה אני אומר יובל היא אע"פ שלא שלחו ואין יובל אא"כ תקעו	ראש השנה
דתניא אין דרור אלא לשון חירות א"ר יהודה מה לשון דרור כמדדיר בי דיירא ומוביל סחורה בכל מדינה אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן זו דברי ר' יהודה ורבי יוסי אבל חכמים אומרים שלשתן מעכבות בו קסברי מקרא נדרש לפניו ולפני פניו ולאחריו	ראש השנה
דתניא פר האמור בתורה סתם בן עשרים וארבעה חדש ויום אחד דברי ר"מ רבי אלעזר אומר בן עשרים וארבעה חדש ול' יום שהיה ר"מ אומר כל מקום שנאמר עגל בתורה סתם בן שנה בן בקר בן שנים פר בן שלש	ראש השנה
דתנן אין נוטעין ואין מבריכין ואין מרכיבין ערב שביעית פחות מל' יום לפני ר"ה ואם נטע והבריך והרכיב יעקור דברי ר' אליעזר ר"י אומר כל הרכבה שאינה קולטת בג' ימים שוב אינה קולטת רבי יוסי ור"ש אומרים שתי שבתות	ראש השנה
דתניא (בראשית ז, יא) בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש רבי יהושע אומר אותו היום י"ז באייר היה יום שמזל כימה שוקע ביום ומעינות מתמעטין ומתוך ששינו מעשיהן שינה הקב"ה עליהם מעשה בראשית והעלה מזל כימה ביום ונטל שני כוכבים מכימה והביא מבול לעולם ר' אליעזר אומר אותו היום י"ז במרחשון היה יום שמזל כימה עולה ביום ומעינות מתגברים	ראש השנה
ת"ר חכמי ישראל מונין למבול כ"א ולתקופה כ"ר יהושע	ראש השנה
כי תכלה לעשר וגו' שנה שאין בה אלא מעשר אחד הא כיצד מעשר ראשון ומעשר עני ומעשר שני יבטל יכול אף מעשר ראשון נמי יבטל ת"ל (דברים יד, כט) ובא הלוי כל זמן שבא תן לו דברי ר' יהודה רבי אליעזר בן יעקב אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל את המעשר אשר נתתי לכם מאתם בנחלתכם הקישו הכתוב לנחלה מה נחלה אין לה הפסק אף מעשר ראשון אין לו הפסק	ראש השנה
דתנן אתרוג שוה לאילן בג' דרכים ולירק בדרך אחד שוה לאילן בג' דרכים לערלה ולרבעי ולשביעית ולירק בדרך אחד שבשעת לקיטתו עישורו דברי ר"ג רבי אליעזר אומר אתרוג שוה לאילן לכל דבר	ראש השנה
ת"ר אילן שחנטו פירותיו קודם ט"ו בשבט מתעשר לשנה שעברה אחר ט"ו בשבט מתעשר לשנה הבאה אמר רבי נחמיה בד"א באילן שעושה שתי בריכות בשנה	ראש השנה
דתניא הכל נידונים בר"ה וגזר דין שלהם נחתם ביוה"כ דברי ר"מ רבי יהודה אומר הכל נידונים בר"ה וגזר דין שלהם נחתם כל אחד ואחד בזמנו בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג נידונים על המים ואדם נידון בר"ה וגזר דין שלו נחתם ביוה"כ ר' יוסי אומר אדם נידון בכל יום שנאמר (איוב ז, יח) ותפקדנו לבקרים רבי נתן אומר אדם נידון בכל שעה שנא' (איוב ז, יח) לרגעים תבחנו	ראש השנה
איתמר רב ורבי חנינא אמרי בטלה מגילת תענית רבי יוחנן ורבי"ל אמרי לא בטלה מגילת תענית	ראש השנה

ראש השנה	תנאי היא דתניא הימים האלו הכתובין במגילת תענית בין בזמן שבית המקדש קיים בין בזמן שאין בהמ"ק קיים אסורין דברי ר'מ רבי יוסי אומר בזמן שבהמ"ק קיים אסורין מפני ששמחה היא להם אין בית המקדש קיים מותרין מפני שאבל הוא להם
ראש השנה	דתניא רבי אומר אם נתעברה השנה יוצאין אף על אדר השני מפני הפורים לימא בהא קמפלגי דמר סבר כל מצות הנהגות בשני נהגות בראשון ומר סבר כל מצות הנהגות בשני אין נהגות בראשון לא דכולי עלמא מצות הנהגות בשני אין נהגות בראשון והכא בעיבור שנה קמפלגי
ראש השנה	דתניא כמה עיבור שנה ל' יום רשב"ג אומר חדש
ראש השנה	בין שנראה בעליל בין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת רבי יוסי אומר אם נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועיכבם ר"ע בלוד שלח לו ר"ג אם מעכב אתה את הרבים נמצאת מכשילן לעתיד לבא
ראש השנה	אב ובנו שראו את החדש ילכו לא שמצטרפין זה עם זה אלא שאם יפסל אחד מהן יצטרף השני עם אחר ר"ש אומר אב ובנו וכל הקרובין כשרין לעדות החדש א"ר יוסי מעשה בטוביה הרופא שראה את החדש בירושלים הוא ובנו ועבדו משוחרר וקבלו הכהנים אותו ואת בנו ופסלו את עבדו וכשבאו לפני בית דין קבלו אותו ואת עבדו ופסלו את בנו
ראש השנה	ראש ב"ד אומר מקודש וכל העם עונין אחריו מקודש מקודש בין שנראה בזמנו בין שלא נראה בזמנו מקדשין אותו ר"א בר' צדוק אומר אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו שמים
ראש השנה	פלימו אומר בזמנו אין מקדשין אותו שלא בזמנו מקדשין אותו ר"א בר"ש אומר בין כך ובין כך אין מקדשין אותו שנאמר (ויקרא כה.) וקדשתם את שנת החמשים שנים אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים
ראש השנה	כדתניא לא יעשה אדם בית תבנית היכל אכסדרה תבנית אולם חצר כנגד עזרה שלחן כנגד שלחן מנורה כנגד מנורה אבל עושה של חמשה ושל ששה ושל שמונה ושל שבעה לא יעשה אפי' של שאר מיני מתכות רבי יוסי בר יהודה אומר אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו מלכי בית חשמונאי
ראש השנה	כל השופרות כשרים חוץ משל פרה מפני שהוא קרן אמר רבי יוסי והלא כל השופרות נקראו קרן שנאמר (יהושע ו.) במשוך בקרן היובל
ראש השנה	שופר של ראש השנה של יעל פשוט ופיו מצופה זהב ושתי חצוצרות מן הצדידין שופר מאריך וחצוצרות מקצרות שמצות היום בשופר ובתעניות בשל זכרים כפופין ופיהן מצופה כסף ושתי חצוצרות באמצע שופר מקצר וחצוצרות מאריכות שמצות היום בחצוצרות שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות רבי יהודה אומר בר"ה תוקעין בשל זכרים וביובלות בשל יעלים
ראש השנה	ת"ר הוסיף עליו כל שהוא בין במינו בין שלא במינו פסול ניקב וסתמו בין במינו בין שלא במינו פסול ר' נתן אומר במינו כשר שלא במינו פסול במינו כשר אמר רבי יוחנן והוא שנשתייר רובו מכלל דשלא במינו אע"פ שנשתייר רובו פסול
ראש השנה	דתנן הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין מתנה אחת ינתנו מתנה אחת מתן ד' במתן ד' ינתנו במתן ד' מתן ד' במתן אחת ר"א אומר ינתנו במתן ד' רבי יהושע אומר ינתנו במתן אחת אמר לו ר"א הרי הוא עובר על כל תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר על כל תוסוף
ראש השנה	דתניא שומע שומע לעצמו ומשמיע משמיע לפי דרכו אמר רבי יוסי בד"א בשליח צבור אבל ביחיד לא יצא עד שיתכוין שומע ומשמיע
ראש השנה	סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמה ואינו תוקע קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי ר' יוחנן בן נורי אמר לו ר"ע אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים
ראש השנה	אין פוחתין מעשרה מלכיות מעשרה זכרונות מעשרה שופרות ר' יוחנן בן נורי אומר אם אמר ג' ג' מכולן יצא
ראש השנה	ת"ש דתניא אין פוחתין מעשרה מלכיות מעשרה זכרונות מעשרה שופרות ואם אמר שבע מכולן יצא כנגד שבעה רקיעים רבי יוחנן בן נורי אמר הפוחת לא יפחות משבע ואם אמר שלש מכולן יצא כנגד תורה נביאים וכתובים
ראש השנה	אין מזכירין (זכרון מלכות ושופר) של פורענות מתחיל בתורה ומשלים בנביא ר' יוסי אומר אם השלים בתורה יצא
ראש השנה	פקדונות הרי הן כזכרונות כגון (בראשית כא, א) והשם פקד את שרה וכגון (שמות ג, טז) פקוד פקדתי אתכם דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר אינן כזכרונות
ראש השנה	תהלים כד, ז) שאו שערים ראשיכם והנשא פתחי עולם ויבא מלך הכבוד מי (הוא) זה מלך הכבוד ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה שאו שערים ראשיכם ושא פתחי עולם ויבא מלך הכבוד מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה ראשונה שתיים שניה שלש דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר ראשונה אחת שניה שתיים
ראש השנה	תהלים מז, ז) זמרו אלהים זמרו זמרו למלכנו זמרו כי מלך כל הארץ אלהים שתיים דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר אחת ושויין (תהלים מז, ט) במלך אלהים על גוים אלהים ישב על כסא קדשו שהיא אחת זכרון שיש בו תרועה כגון (ויקרא כג, כד) שבתון זכרון תרועה מקרא קדש אומרה עם הזכרונות ואומרה עם השופרות דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר אינו אומרה אלא עם הזכרונות
ראש השנה	יום תרועה יהיה לכם אומרה עם השופרות דברי רבי יוסי רבי יהודה אומר אינו אומרה כל עיקר
ראש השנה	אמר רב הונא ת"ש (דברים ו, ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד מלכות דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר אינה מלכות (דברים ז, לט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים אין עוד מלכות דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר אינה מלכות (דברים ז, לה) אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו מלכות דברי ר' יוסי רבי יהודה אומר אינה מלכות
ראש השנה	דתניא (ויקרא א, ב) דבר אל בני ישראל בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות דברי רבי יהודה רבי יוסי ורבי שמעון אומרים נשים סומכות רשות

דר תקיעות שלש של שלש שיעור תקיעה כשלש תרועות שיעור תרועה כשלש יבבות תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים
אין בידו אלא אחת מי שבירך ואחר כך נתמנה לו שופר תוקע ומריע ותוקע שלש פעמים **כשם ששליח** צבור חייב כך כל יחיד
ויחיד חייב **רבן גמליאל** אומר שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן

והתניא שיעור תרועה כשלשה שברים אמר אביי בהא ודאי פליגי דכתיב (**במדבר כט, א**) יום תרועה יהיה לכם ומתרגמינן יום
יבבא יהא לכון וכתוב באימיה דסיסרא (**שופטים ה, כח**) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא **מר** סבר גנוחי גנח **ומר** סבר ילולי
ליל

דתניא ברכות של ר"ה ושל יוה"כ שליח צבור מוציא הרבים ידי חובתן דברי **ר"מ** ו**חכ"א** כשם ששליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד
חייב